

Vantaan vieraslajisuunnitelma 2026-2031 / SP

VD/6696/11.00.01.01/2025

SP/JV/SO/AO/MP

Vieraslajit ovat maailmanlaajuisesti yksi suurimmista luonnon monimuotoisuutta uhkaavista tekijöistä. Esitetään hyväksyttäväksi Vantaan vieraslajisuunnitelma 2026–2031.

Vieraslajit ovat ihmisen mukana joko tahallisesti tai tahattomasti Suomeen kulkeutuneita ja luontoon vakiintuneita lajeja. Mikäli vieraslaji uhkaa luonnon monimuotoisuutta ja alkuperäistä lajistoa, voidaan se luokitella *haitalliseksi vieraslajiksi*. Maanomistajana Vantaan kaupungilla on velvollisuus haitallisten vieraslajien torjuntaan ja leviämisen estämiseen maillaan ja maitaan ympäröiville alueille. Torjuntavelvoite perustuu Euroopan Unionin vieraslajiasetukseen (1143/2014) ja Suomen kansalliseen vieraslajilakiin (1709/2015). Vantaan vieraslajisuunnitelma pohjautuu Suomen kansalliseen vieraslajistrategiaan vuodelta 2012 ja vastaa osaltaan vieraslajien torjuntaan liittyviin Vantaalla tehtyihin valtuustoaloitteisiin. Lisäksi vieraslajien torjuntatoimenpiteet ovat merkittävässä asemassa Luontopositivinen Vantaa 2030 -tavoitteen saavuttamisessa.

Vieraslajisuunnitelmassa kootaan yhteen tietoa Vantaalle keskeisistä vieraslajeista ja niiden torjuntakeinoista sekä esitetään kaupungin eri toimialoja koskevia käytännön toimenpiteitä suunnitelmalliseen ja vaikuttavaan vieraslajityöhön. Vieraslajityön perusperiaatteita ovat *ennaltaehkäisy, leviämisen rajoittaminen ja torjuntatoimien pitkäjänteisyys*. Lajistokohtaisessa priorisoinnissa tukeudutaan erityisesti Euroopan unionin ja Suomen kansallisen lainsäädännön määrittelemiін listoihin haitallisista vieraslajeista. Näiden lisäksi on valikoitu Vantaalla keskeisiä muita vieraslajeja. Vieraslajitorjunnan alueellisen priorisoinnin peruslähtökohtana on luonnon monimuotoisuuden suojelu. Tästä syystä vieraslajityön prioriteetteina ovat luonnonsuojelualueet ja -varaukset, yleiskaavan luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeät alueet (luo-alueet) sekä luonnoltaan ja lajistoltaan tärkeät muut alueet mukaan lukien purojen varret ja lajistollisesti rikkaat tienpientareet ja niityt.

Vantaan vieraslajisuunnitelma 2026–2031 sisältää viisi päätavoitetta ja 25 käytännön toimenpidettä vieraslajien hallintaan kaupungin mailla. Lisäksi suunnitelman liitteenä on Suomen kansallisten vieraslajien hallintasuunnitelmien pohjalta Vantaan oloihin muokattuja hallintasuunnitelmia useiden haitallisten vieraslajien torjuntaan. Suunnitelman päätavoitteet liittyvät vieraslajityön koordinointiin, tiedonhallintaan sekä torjuntatoimien liittämiseen paremmin kaupungin toimintaan, yhteistyöhön ja viestintään. Tavoitteet ovat seuraavat:

- 1) Koordinoimme vieraslajityötä suunnitelmallisesti ja pitkäjänteisesti;
- 2) Käytössämme on säännöllisesti päivitetty, helposti saatavilla oleva tieto haitallisten vieraslajien esiintymisestä kaupungin alueella;
- 3) Panostamme vieraslajien torjunnan ennaltaehkäisyyn, leviämisen rajoittamiseen ja torjuntatoimien pitkäjänteisyyteen;
- 4) Teemme vieraslajien torjunnassa yhteistyötä asukkaiden, järjestöjen, naapurikaupunkien, Helsinki-Vantaan lentoaseman ja alueen yritysten kanssa;
- 5) Vähennämme koulutuksen ja tiedotuksen avulla vieraslajeista aiheutuvia ongelmia.

Vieraslajisuunnitelman kaikki toimenpide-ehdotukset ovat kirjattuina suunnitelmaan. Esimerkkinä toimenpiteistä on vieraslajityöryhmän perustaminen, jonka

tehtävänä olisi koordinoita ja seurata kokonaisuutena vieraslajityön ja -tilanteen kehittymistä kaupunkitasolla. Tunnistettuja keskeisiä toimenpiteitä ovat myös esimerkiksi vieraslajien huomioimisen vahvistaminen osana nykyistä kunnossapito- ja suunnittelutyötä sekä vieraslajitiedotuksen tehostaminen ja yhteistyön kehittäminen. Vieraslajisuunnitelman toteuttaminen viedään tavoitteena Vantaan resurssiviisauden tiekarttaan, ja toimenpiteet Ympäristövahti-työkaluun. Suunnitelmaa ja ympäristövahtiin kirjattuja toimenpiteitä päivitetään tarvittaessa.

Vieraslajisuunnitelmaa tehtäessä on tunnistettu, että työhön tarvittaisiin lisää resursseja, jotta vieraslajien torjuntaa voitaisiin tehdä kattavasti ja tehokkaasti. Koska tulevana vuosina lisäresurssien (esimerkiksi vieraslajikoordinaattorin tehtävän) saaminen vieraslajityöhön on epätodennäköistä, ei kaikkia suunnitelman toimenpiteitä ole mahdollista käynnistää tai toteuttaa täysimittaisesti ilman lisäresursseja.

Vantaan kaupungin hallintosäännön 9 luvun 2 §:n 8 kohdan mukaan kaupunkiympäristölautakunta tehtäväalueellaan päättää toimintaansa liittyvien suunnittelu- ja työohjelmien hyväksymisestä.

Kaupunkiympäristölautakunta 21.10.2025 § 7

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:

Päätetään

- a) hyväksyä Vantaan vieraslajisuunnitelma 2026–2031 jatkotyöskentelyn pohjaksi ja
- b) esittää Vantaan vieraslajisuunnitelma kaupunginhallitukselle tiedoksi merkittäväksi.

Käsittely:

Asian käsittelyn aikana kaupunkiympäristölautakunnan jäsen Vaula Norrena esitti, että vieraslajisuunnitelman sivulle 14 tavoitteeseen 3.2. lisätään seuraava uusi kuudes kohta: *"Käytämme ja edistämme myrkyttömiä, glyfosaattomia torjuntamenetelmiä kaikkialla, missä se on mahdollista"*. Esitys hyväksyttiin yksimielisesti.

Päätös:

Hyväksyttiin muutettu esitys.

Merkittiin, että asiaan jätettiin seuraava kaupunkiympäristölautakunnan yhteinen pöytäkirjalausuma: "Vieraslajisuunnitelman toteuttamisen resursseihin tulee kiinnittää jatkossa huomiota."

Liite:

- Vantaan vieraslajisuunnitelma 2026–2031 -raportti (II)

Täytäntöönpano: Ympäristökeskus / Ote kaupunginhallitukselle

Muutoksenhakuohje: 3. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

johtava ympäristösuunnittelija Salka Orivuori, puh. 040 481 0247

ympäristösuunnittelija Anna Ojala, puh. 040 484 0738

(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)